

EEN WATERVAL VAN DEN EERSTEN RANG IN BRITSCH-GUYANA.

De geologische opneming van Britsch West-Indië heeft aan haren directeur, CH. B. BROWN, de gelegenheid gegeven, eenen boven alle voorstelling grootschen waterval, den Kaieteur, te ontdekken en nauwkeurig te beschrijven.

Volgens zijn bericht heeft de Kaieteur een onafgebroken val van 741 Engelsche voeten. Boven dezen val vloeit de 15 voet diepe rivier Potaro zacht in een vlakke laagte van zandsteen-conglomeraat en verdwijnt over den rand (1130 voet boven de zee) in een 370 voet breede massa. Toen de waterval in April 1870 was ontdekt, was het rotsachtig kanaal geheel bedekt, terwijl gedurende den zomer het water-volumen afneemt, zoodat de breedte tot 274 voet wordt ingekort, en dit duurt naar het zeggen der Indianen tot in October. De beste tijd om dezen waterval te bezoeken is daarom het voorjaar, aan het einde van den regentijd.

De waterval kan niet schooner gedacht worden, dan de ontdekkers hem zagen. Het middelste, nimmer opdrogende gedeelte vormt een klein hoefijzer of een inspringenden hoek, en in dit gedeelte behoudt het water zijn volkomene gedaante tot op korten afstand van den rand. Maar overal elders en ook hier reeds weinige voeten van den rand verdwijnt alle gelijkheid met water; het breekt of verstuipt in een fijnen rook, die dan, evenals bij den Staubbach en andere dergelijke watervallen, in een donker rotsbekken naar beneden stort, om daaruit nog 31 voet verder over groote steenblokken heen te springen. De nitgeholde ruimte achter den val is de woonplaats van duizenden zwaluwen, welke des morgens vandaar te voorschijn komen en 's nachts bij scharen terugkeeren. De val zelf is een enkele machtige zuil van eene fijne, droog schijnende, sneeuw witte stof, die in kleur en gedaante op de sneeuw eener lawine gelijk, maar alle lawinen in grootte en schoonheid ver over-

treft. Regenbogen van schitterenden glans worden gezien, een van het front des vals des morgens, een ander van den top uit gezien des avonds; de laatste vormde een gekleurden ring, in welke de geheele watermassa scheen te storten, om beneden aan de kloof en mond van het bekken zwart en rookend te voorschijn te komen.

De Potaro of Zwarte rivier, die den Kaieteur-val vormt, ontspringt op de Sierra Pacaraima en mondt na een loop van omtrent 15 Duitse mijlen, onder 5° 21' NB. 58° 54' WZ., in den Essequibo, den hoofdstroom van Britsch-Guyana uit. Elf dagen was het reisgezelschap den sterk opgezwollen Essequibo opgevaren, nog vijf dagen brachten zij door aan den Tumatamari, den benedensten val van den Potaro, tot aan het dorp Partamona, niet ver van den Kaieteur, en op deze uitgestrektheid telden zij nog vijf watervallen. Bergen, met weelderig woud bedekt, en de schoonste plantengroei van orchideën, agaven, varens en mos aan de oevers omgeven dit prachtig riviertooneel.

Volgens het zeggen van de Indianen moet ook de Curiebrong eenen waterval vormen, die in hoogte aan den Kaieteur gelijk is en loodrecht nederstort, en dien zij Chowza-vouta noemen.

Uit: DR. A. PETERMANN's *Mittheilungen über wichtige neue Erforschungen auf dem Gesamtgebiete der Geographie*. 1871 bl. 179 env.

DR. A. T. REITSMA.